

WODEHOUSE

door

CH. VAN GULIK

de Onweerstaanbare

Pelham Grenville Wodehouse is een Engelsch auteur, die bij Hollandsche lezers beter bekend is dan menig vaderlandsch schrijver. Nu bezitten wij, Hollanders, wel de hebbelijkheid dat wij aan buitenlandsche producten, meest onverschillig welke, de voorkeur geven boven wat binnen de eigen grenzen het ontstaan vindt, maar in dit geval is toch voor het veel gelaakte verschijnsel wel een begrijpelijke verklaring aan te geven. Geen lectuur-genre dat zoo veel lezers vermag te trekken als het humoristische; wij lachen nu eenmaal graag om de dwaasheden onzer medemenschen — die meestal onze eigene zijn — en bekijken graag den zonnigen kant of belachelijken kant van het leven. Nu is het een feit dat er maar heel weinig Hollandsche schrijvers van humoristische boeken zijn, en dus is men wel verplicht in de behoefte daaraan van over de grenzen te voldoen. En daar Engeland ontegenzegglijk de beste humoristische auteurs bezit, zijn deze bij het Hollandsche publiek geen onbekenden. Van die tegenwoordig levende en werkende Engelsche humoristische schrijvers is P.G. Wodehouse een der beste; de lezers, die zijn roman *Het Meisje op de Boot* in dit blad volgen, zullen deze meening, dunkt mij, gaarne onderschrijven.

Dat er overigens maar weinig schrijvers in het genre van Wodehouse zijn, is te begrijpen: humor is een zeldzame litteraire gift. De komische tooneelspeler kan voor zijn kunst van verschillende factoren gebruik maken; zijn stem, voorkomen en gebaren; klank en beweging kunnen de humoristische kracht van het gesproken woord versterken. De humoristische schrijver bezit geen dezer voordeelen; hij moet de men-

schen aan het lachen brengen uitsluitend door middel van het gedrukte woord. Wodehouse verstaat die kunst beter dan eenig ander. Hij is een van die niet genoeg te waardeeren lieden, die hun medemenschen smake-lijk en hartelijk aan het lachen kunnen brengen. Het is geen laag-bij-de-grondsche grappigheid, welke Wodehouse uit de pen vloeit, maar frissche, gezonde humor. Hij is als elke humorist, hij overdrijft; en toch is menschenkennis de grondslag waarop men bouwt. Immers, om werkelijken humor te geven, moet een schrijver, behalve dat hij het vermogen bezit, scherp de kleine dwaasheden der menschen te kunnen zien en uitbeelden, ook een goed en algemeen menschenkennis zijn. Tal van treffende trekjes in Wodehouse's romans bewijzen dat deze auteur die kwaliteiten bezit. De moeilijkheden en situaties, waarin hij zijn figuren brengt mogen soms wat te veel van het belachelijke bezitten, maar vinden we niet heel dikwijls onszelf er in terug? En zooals deze schrijver het alles ons dan laat zien, werkt het onweerstaanbaar op de lachspieren.

Hierbij komt nog dat Wodehouse bovendien een uitstekend verteller is; zijn intrigues zijn knap gevonden en onconventioneel; het verhaal is altijd goed geconstrueerd. De combinatie van deze kwaliteiten heeft Wodehouse zijn vooraanstaande plaats onder de Britsche humoristische auteurs bezorgd.

In het creëren van typen vooral is hij onovertroffen; ieder kent wel enkele van zijn creaties, als Mr. Psmith, de man, die een P voor zijn naam plaatste omdat die anders zoo gewoon klonk; of Mr. Mulliner, de verstokte vrijgezel, die de medeaan-zittenden van zijn stamtafel iederen zondagavond op zijn verhalen vergast.

Mr. Wodehouse was aanvankelijk voor den handel bestemd en hij heeft in zijn jeugd dan ook enkele jaren in de Londensche City gewerkt. Maar dat is nu reeds 25 jaar geleden. Want in 1903 liet hij de city voor wat ze was, en schreef hij zijn eerste verhalen, „short stories,” die hem onmiddellijk succes brachten. Amerikaansche uitgevers, die een fijnen neus hebben waar het de behoeften van het lezerspubliek betreft,

P. G. WODEHOUSE

deden hem al spoedig fabelachtige aanbiedingen. Wodehouse had zooveel succes in de Vereenigde Staten, dat hij er zich een tijd lang heeft gevestigd; en nu nog, ofschoon feitelijk in Londen gevestigd, gaat hij bijna ieder jaar eenige maanden naar het land van den dollar. Daar openbaarde zich nog een andere zijde van Wodehouse's talent. Want tijdens zijn eerste verblijf verzocht een componist hem den tekst voor zijn operette te schrijven. De opvoering werd een geweldig succes; tot op den huidigen dag hebben beiden de samenwerking voortgezet — „en we zijn nog vrienden,” vertelde Wodehouse bij een interview, kort geleden.

Toen hij pas bekend werd, overstelpten de uitgevers hem met aanvragen om copie. „Ik was toen zoo overstuur door het spoedig verworven succes,” vertelde de auteur later, „dat ik in een maand dertig „short stories” schreef. Gelukkig ben ik zoo verstandig geweest,” voegde hij er aan toe, „die alle dertig daarna weer te verscheuren. Thans begin ik geen enkel verhaal te schrijven, vóór ik elk detail vastgesteld heb. En wanneer ik een roman of „short story” beëindigd heb, lees ik het geheel nog driemaal en breng telkens verbeteringen en vooral verkortingen aan. Thans kan ik dan ook niet meer dan zeven „short stories” per jaar schrijven. In totaal heb ik thans — het was in 1928 — 142 short stories geschreven, 26 romans en 9 jongensboeken.”

Dat is dus toch nog een opmerkelijke productie, en het is merkwaardig dat de verhalen van Mr. Wodehouse, ondanks zijn werkwijze, toch altijd frisch en levendig zijn, en een indruk van spontaniteit wekken. Wat zeker wel pleit voor het talent van dezen schrijver; die nu reeds meer dan 25 jaar lang talloos velen eenige genoeglijke of vroolijke uren heeft bezorgd.

Ukridge, een bekende Wodehouse-figuur, zit op den rand van het bed. (Teekening van Reginald Cleaver.)